

cpb

Netspar Debate

Utrecht, 26
april 2007

Efficiëntie en continuïteit in pensioenen

FTK nader bezien

Casper van Ewijk

Coen Teulings

CPB/Universiteit van Amsterdam/Netspar

FTK: bewezen succes

■ Stille revolutie in pensioenland

- ▶ flexibeler pensioencontract
- ▶ grotere effectiviteit indexatie-instrument door overgang op middelloon
- ▶ betere waarderingmethoden
- ▶ duidelijkheid omtrent vereiste dekking en herstelperiode
- ▶ vastgelegd in Pensioenwet (2006)

Resultaat: schokbestendigheid aanzienlijk vergroot

Toekomst: efficiëntie en continuïteit

- Van nominaal naar reëel toetsingskader
- Goed pensioen is een onzeker pensioen
  - ▶ doorsneepremie kan zorgen voor efficiënte risicodeling
- Continuïteit vereist bescherming van toekomstige deelnemers, meer dan van huidige deelnemers

=> rol FTK

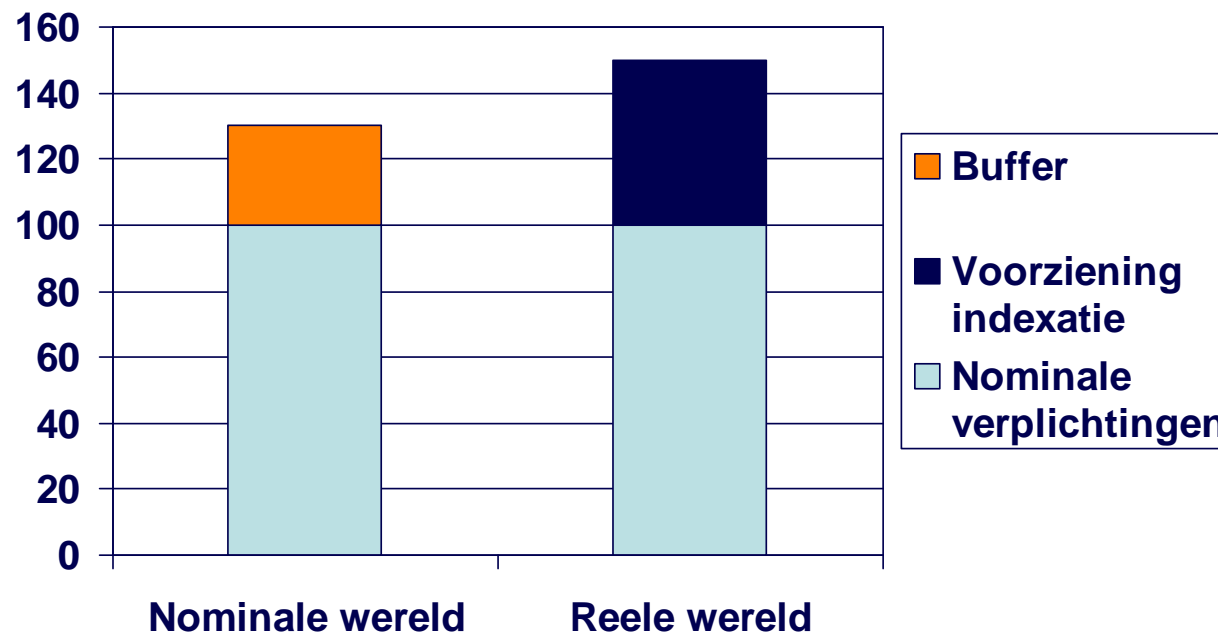

Van nominaal naar reëel kader.....

FTK gebaseerd op traditionele pensioencontract

- ⇒ nadruk op nominale pensioenopbouw
- ⇒ volledige (reële) kapitaaldekking ongewis
- ⇒ aanpassingsvermogen afhankelijk van inflatie
- ⇒ onderscheid tussen voorwaardelijke/onvoorwaardelijke verplichtingen belemmert explicitering pensioencontract

---

Goed pensioen is een onzeker
pensioen.....

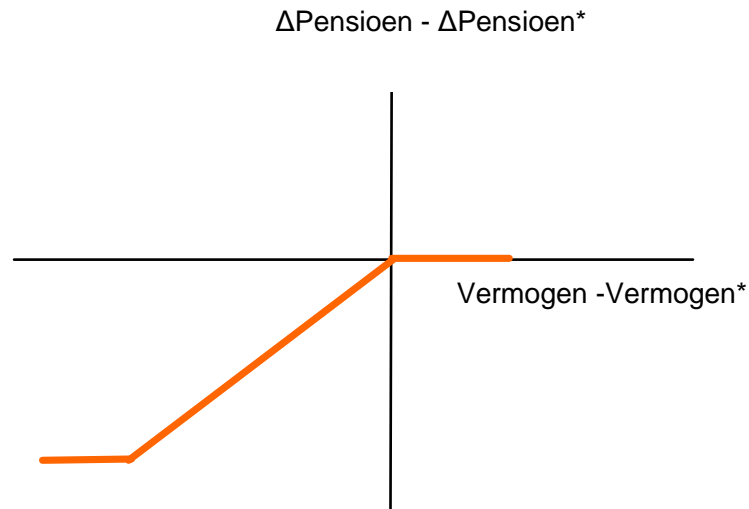
Pensioen als financiële titel

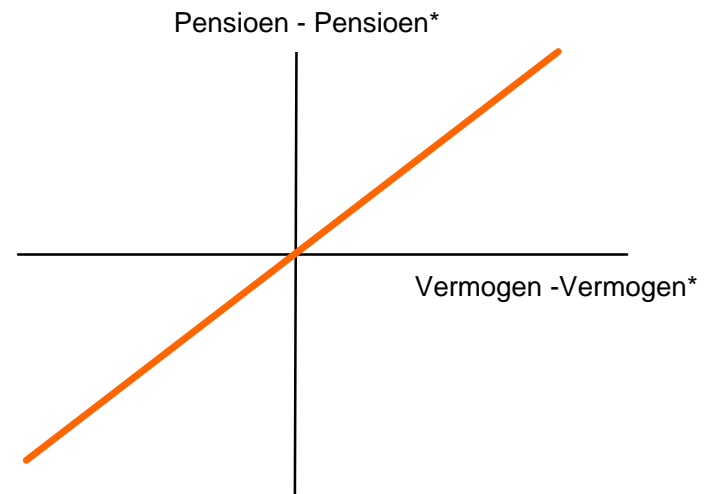
- Rol van sponsor steeds meer uitgespeeld:
  - ▶ dit komt de zekerheid van pensioenen ten goede

- Goed pensioen heeft risico
  - ▶ maar dan wel: schokken direct maar gespreid afrekenen
    - aanpassing premie en pensioenrechten zodanig dat beschikbaar inkomen over levenscyclus gelijkmatig wordt aangepast
    - ook in pensioen:
      - lineair bij- en afboeken van pensioenrechten in plaats van indexatiestaffel
    - en met spreiding over generaties

Lineair stelsel of staffel?

Staffel

Lineair stelsel

Lineair stelsel

- Direct en gespreid afrekenen
  - ▶ belegt risico's bij deelnemers
  - ▶ houdt premies fair (geen inhaalpremies)
  - ▶ voorkomt macro-economische doorwerking van schokken

- NB. continuïteitsvereiste zorgt voor minimumgarantie

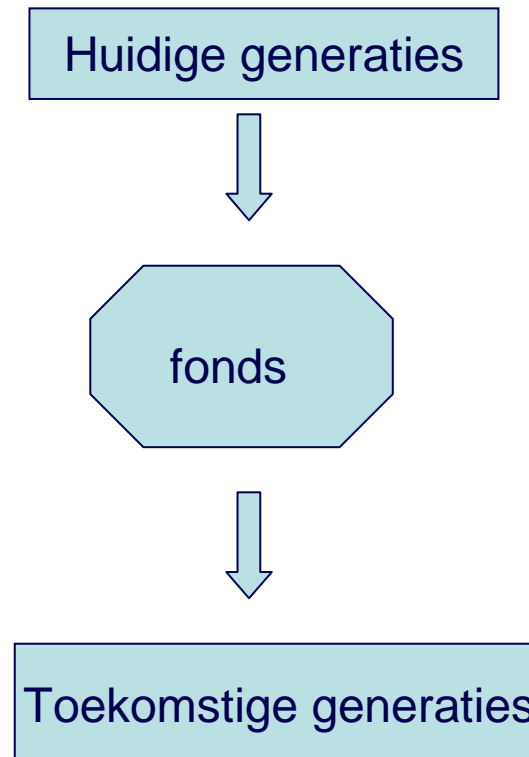

Continuïteit .....

Pensioenfonds heeft geen aandeelhouders....
=> pensioen is een contract tussen generaties

Continuïteitsrisico

- Doorsneepremie zorgt voor ‘solidariteit’ tussen generaties
  - ▶ maar niet onbeperkt

- Risico voor continuïteit
  - ▶ niet dat dekking voor minimumgarantie voor huidige generaties tekortschiet (*huidig FTK*)
  - ▶ maar dat nieuwe deelnemers afhaken bij te lage reserves
    - NB. toenemende mobiliteit tussen fondsen door
      - vervagende grenzen tussen sectoren/CAO's ?
      - Europese concurrentie

- Continuïteitsvereiste: minimumreserves zodanig dat fonds aantrekkelijk blijft voor nieuwe deelnemers

- FTK heeft succes bewezen, maar is nog niet “af”
  - ▶ wie zit er nog te wachten op nominale pensioenen?
=> naar een reële benadering van pensioenen en dekking
  - ▶ hoe zijn “voorwaardelijke toezeggingen” uit te leggen?
=> bevorder expliciete pensioencontracten door aanpassing onderscheid voorwaardelijk/onvoorwaardelijke toezegging
  - ▶ spreidt pensioenschokken optimaal
    - ⇒ zowel voor individu als voor macro-economie
    - ⇒ zowel in premie als in pensioenen
    - ⇒ dus afboeken en bijboeken op rechten
  - ▶ richt FTK op werkelijke discontinuïteitsrisico:
=> bescherm toekomstige deelnemers!